Memo gevolgen RvS-uitspraak voor windpark

Toezicht en handhaving, locatiespecifieke milieubeoordeling en uitvoering

In zijn uitspraak van 30 juni 2021 heeft de Raad van State aangegeven dat de algemene milieuregels uit het Activiteitenbesluit niet meer kunnen worden toegepast, omdat hiervoor een plan-MER had moeten worden opgesteld. Deze uitspraak heeft ook gevolgen voor het windpark Drentse Monden Oostermoer en de gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze. In de recente raadsupdate windpark hebben we hier al melding van gemaakt. Met deze memo willen we de raad in meer detail informeren over de laatste stand van zaken en planning. Daarbij wordt ook steeds duidelijker welke rollen de verschillende partijen hebben. Waar bekend lichten we die rollen toe in deze memo.

Drie gelijklopende procedures

Er spelen momenteel drie processen die een bepaalde samenhang vertonen. Het eerste proces is dat waarbij het Rijk een landelijke plan-MER (Milieu Effect Rapportage) moet opstellen als onderbouwing voor nieuwe landelijke normen voor geluid, slagschaduw lichtschittering en externe veiligheid voor windturbineparken (met drie of meer drie windmolens). Het Rijk heeft richting de Tweede Kamer aangegeven dat dit proces anderhalf tot twee jaar zal duren

Omdat het toetsen aan de landelijke normen speelt bij de vergunningafgifte, heeft de uitspraak van de Raad van State een indirecte betekenis voor (onherroepelijke) vergunningen van bestaande windparken. Die behouden hun rechtskracht maar er is, mede afhankelijk van wat er precies in de vergunning zelf staat, de mogelijkheid een locatiespecifieke milieubeoordeling op te stellen en op basis hiervan de (afgegeven) vergunning(en) aan te vullen. Deze procedure is sneller te realiseren dan het eerste proces.

De derde procedure betreft het intrekkingsverzoek van Platform Storm. Op dit verzoek moet op korte termijn een reactie te komen vanuit de Rijksoverheid.

De drie procedures hebben invloed op elkaar, maar vragen ieder voor zich wel om verschillende planningen en expertises.

De landelijke plan-MER

Het Rijk is de komende jaren aan zet om te komen tot een landelijke plan-MER en vervolgens voor het vaststellen van nieuwe landelijke normen voor windturbines. Deze nieuwe normen worden onderdeel van de nieuwe Omgevingswet. Als gemeente hebben we hierin geen rol, los van de mogelijkheid om zienswijzen in de dienen op verschillende momenten gedurende het plan-MER-proces. Politiek-bestuurlijk gezien volgen we de ontwikkelingen met belangstelling.

De locatiespecifieke milieubeoordeling

Zoals we in de laatste raadsupdate al aangaven hebben we bij het Rijk aangegeven dat het niet meer dan logisch is dat zij haar rol als oorspronkelijk vergunningverlener oppakt bij het opstellen van een locatiespecifieke MER. Door middel van een officieel schrijven hebben we de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (EZK) gevraagd hiervoor instemming te verlenen.

Zoals bij andere windparken ook het geval is, en zoals een aantal leden van de raad heeft kunnen horen tijdens de update van Trip Advocaten, kan een windexploitant zelf de handschoen oppakken door een locatiespecifieke milieubeoordeling op te stellen en een aanvraag in te dienen voor een wijziging van de vergunning bij de vergunningverlener (hier dus naar verwachting het Rijk). Een

windpark laat dan onderzoek doen en presenteert voorstellen voor het opnemen van een bepaalde normering aan de vergunningverlener, die deze voorstellen vervolgens toetst. Het lijkt erop dat windpark Drentse Monden Oostermoer deze stap neemt.

Als het windpark dit inderdaad doet, zal het Rijk als vergunningverlener een vraag uitzetten in de markt om de aangedragen voorstellen voor normering van het windpark te toetsen en af te zetten tegen de eigen bevindingen. Het Rijk doorloopt dit proces niet alleen maar in frequent overleg met beide gemeenten. Het ontwerpbesluit waarmee de vergunningen worden aangevuld komt volgens de daarvoor geldende procedures ter inzage te liggen. Daarnaast wordt de locatiespecifieke milieubeoordeling ook bezien door de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD). Het Rijk heeft aangegeven dat ze hierin voortvarend te werk wil gaan, maar gezien de voorgeschiedenis van het park ook zorgvuldig en met betrokkenheid van de beide gemeenten. Daarbij neemt het alle procedures ten aanzien van beroep en zienswijzen in acht.

De ambtenaren van Borger-Odoorn en Aa en Hunze staan aan de lat om het proces, samen met de ambtenaren van het Rijk, positief-kritisch te volgen. Wanneer het zover is dat de normen vorm krijgen, haakt de RUD aan. Ondertussen worden bestuurders van Borger-Odoorn en Aa en Hunze geregeld bijgepraat.

We houden de gemeenteraad op de hoogte via onze raadsupdates en tussentijdse memo's zoals deze. Op basis van de huidige gang van zaken is de verwachting dat in het eerste kwartaal-begin tweede kwartaal van 2022 een besluit genomen kan worden over de locatiespecifieke milieubeoordeling en de wijziging van de omgevingsvergunning..

Intrekkingsverzoek Platform Storm

Het Rijk heeft een intrekkingsverzoek ontvangen van Platform Storm tegen zowel het rijksinpassingsplan als de vergunningen en heeft bevestigd dat ze dit verzoek in goede orde heeft ontvangen. Platform Storm ziet daarmee het Rijk als vergunningverlener, en gezien de te verwachten goedkeuring vanuit BZK en EZK gaat het Rijk hierin mee. Het Rijk wordt daarmee verantwoordelijk voor de afhandeling van het intrekkingsverzoek. De algemene lijn van het Rijk ten aanzien van handhavingsverzoeken voor bestaande windparken is dat allereerst bezien kan worden of eventuele inhoudelijke gebreken ondervangen kunnen worden door een aanvulling op de verstrekte vergunningen. Momenteel zijn diverse gemeenten (bij gemeentelijke windparken) hier ook op deze manier mee bezig. In dit geval spelen we hierin als gemeente naar verwachting geen formele rol. Ook hier geldt dat we de ontwikkelingen met belangstelling tegemoetzien.

Toezicht en handhaving

Naar aanleiding van de RvS-uitspraak kan op basis van de landelijke normen (waar in de vergunning naar wordt 'doorverwezen') niet langer worden gehandhaafd op geluid, slagschaduw en externe veiligheid. Deze normen gelden immers niet meer. Het is daarom noodzakelijk om zo snel mogelijk te komen tot een locatiespecifieke milieubeoordeling. Daarmee worden waar nodig de (nieuwe) normen bekrachtigd door middel van een aanvulling in de vergunningen. EZK heeft met de directie van het windpark gesproken over wat dit betekent voor de tussenliggende periode. Het windpark heeft aangegeven zich tot die tijd gebonden te voelen aan de oorspronkelijke normen die samenhangen met de afgegeven vergunningen en ingediende onderbouwingen. Met andere woorden: de normen die er al waren, kunnen door de RUD gebruikt worden om te handhaven.

Mochten de normen na vaststelling van de locatiespecifieke milieubeoordeling anders worden, dan gelden de nieuwe normen. Door de RUD mee te laten kijken bij de vaststelling van de normen die bij de locatiespecifieke milieubeoordeling horen, dragen we zorg voor een goede werkbare situatie voor

de RUD. Bij de oplevering van het windpark leveren de initiatiefnemers samen met de Omgevingsdienst Groningen (namens de gemeenten toezichthouder tijdens de bouw) alle certificaten en controles op de bouw aan bij de RUD. Na goedkeuring van de RUD kan het park (pas) de exploitatiefase in.